

se je proti škofu Pavlu začela na zahtevo ministerstva notranjih stvari preiskava, ker pospešuje rumunstvo. Pospoševanje rumunstva je pa na Ogorskem, kjer mora vse biti madjarsko od ministerskega predsednika do zadnjega svinjskega pastirja, velika pregreha. Upati je, da škof, ki si je upal braniti pravice rumunskega naroda, kaznovan ravno ne bode, ali velike neprijetnosti ima.

Srbija. — Srbska skupščina zaključila je svoje zasedanje minoli ponedeljek. Zaključil jo je kralj Aleksander osebno s prestolnim govorom, v katerem se je zahvalil poslancem na koristnem delovanju. — Državno sodišče, ki bo sodilo zatožene ministre se je že konstituiralo. Predsednik je radikalec Velimirovič. Radikalci mislijo za trdno, da bo državno sodišče obsodilo zatožene bivše ministre. Celó od naprednjakov mislijo, da bodo ti kot sodniki priznali krivdo zatožencev.

Rusija in Nemčija. — Kakor znano, so se pred svojim časom razbila trgovinska pogajanja mej Nemčijo in Rusijo. Obe državi zamoreta torej svoje pridelke izvažati druga v drugo le proti največji tarifi. Lahko je umevno, da je vsled tega uvoz in izvoz marsikaterih pridelkov nemogoč. Nemški industrijski izdelki se vsled previsoke carine ne morejo uvažati v Rusijo, nasprotno pa je uvoz ruskega žita v Nemčijo tudi nemogoč. Bije se takozvani ruskonemški carinski boj, gotovo na škodo obema državam. Nemčija uvidevši, da pri svojih itak slabih razmerah glede živeža ne bode mogla več dalje izhajati, je ruski vladi namignila, da hoče ž njo skleniti trgovinsko pogodbo in je pri tem dovolila Rusiji koncesije, katere je ta vsprejela kot take, na podlagi katerih so mogoča nadaljna posvetovanja. Rok za posvetovanja je Nemčija določila že za mesec september, tako da bi potem nova trgovinska pogodba prišla s 1. oktobrom v veljavo. Razun tega pa, da sta se Rusija in Nemčija že v toliko sporazumeli, merita vendar pri vsem tem svoji sili. Vsaka hoče drugi dokazati, da ni odvisna od nje. Nemčija hoče s svojimi, dozdaj še ne povišanimi cenami na žito, dokazati Rusiji, da lahko izhaja tudi brez ruskega žita, Rusija pa dokazuje, da nima nikake izgube, če svojega žita ne razpečava na Nemško in išče za svoje žito novih tržišč. Najprvo obrnila se je na Italijo, zdaj pa skuša pridobiti Carigrad za tržišče svojih pridelkov. Če se ji posreči to, bo ji zares brez škode, če uvažta žito na Nemško ali ne. Iz vsega je videti, da bi naposled Rusija ložje brez Nemčije izhajala, kakor ta brez Rusije, kajti če Nemčija ne bi dobivala žita iz Rusije, trpela bi pomanjkanje. — Nemški cesar in ruski car se te dni snideta na Danskem v Kodanju. Politične važnosti ta shod ne bo imel.

Francija. — Minolo nedeljo vršile so se za poslansko zbornico francosko nove volitve. Izid volitev podrobno še ni znan, le toliko je gotovo, da so republikanci zmagali na celi črti in so nasprotniki republike, monarhisti popolnoma propali. Panamska aféra ni Bog ve kaj vplivala na volitve. Le nekateri panamisti so propali. Nerepublikanske frakcije priborile so si pa jako malo mandatov, tako da bodo brez vsega vpliva v zbornici. Negotovo je le še, katera republikanska stranka bo imela v zbornici večino, ali radikalci ali oportunisti. Ves boj pri teh volitvah francoskih ni bil torej za to, ali zmagajo republikanci ali nasprotniki republike, temveč edino le za to, ali zmaga ta ali ona republikanska stranka. Nade in upi protirepublikancev šli so za jedenkrat zopet po vodi in le pametno in z ozirom na izid ravno minolih volitev prav umestno bi bilo, da se protirepublikanci sprijaznijo z republiko, kajti kakor se vidi, je vsaka druga državna oblika v Franciji nemogoča.

Francija in Italija. — V mestecu Aigues Mortes na Francoskem nastal je minoli teden krvav pretep mej francoskimi in italijanskimi delavci poslujočimi v ondotnih solinah. Pri pretepu je bilo 10 Lahov ubitih, do 60 težko in mnogo lahko ranjenih. Vzrok pretepu je bil, da so laški delavci kot tujei, za manjšo mezdo delali in tako jemali domačim fran-

coskim delavcem zaslužek. Sicer so se že zdavna grdo gledali in je že večkrat prej prišlo do raznih konfliktov, minoli teden je pa stvar priklopela do vrhunca in nastal pravi boj, kateremu je zamoglo še le vojaštvo narediti konec. Vsled tega dogodka je javno mnenje na Italijanskem silno razburjeno; više se izgredi. V Rimu hotela je nebrojna druhal vdreti v palačo francoskega veleposlaništva in jo užgati. Vojaštvo je napadalec razgnalo. V Mesini so demonstrantje sneli iznad vrat francoskega konzulata francoski grb in so istega sežgali. V Genovi sežgali so dvanajst tramvajskih voz, lastnino nekega francoskega društva. Taki in enaki izgredi v maščevanje palih laških delavcev na Francoskem, vrše se po vseh večjih italijanskih mestih. Ako francoska in italijanska vlada ne posežeta spravljivo vmes, zamore postati ves ta konflikt prav resen.

Obrtnija.

Šola za umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani.

dobro napreduje, kakor razvidno iz letošnjega letnega poročila

V letošnjem šolskem letu je prvič prirasel tretji letnik. Zaradi pomnožitve letnikov se je razširil tudi pouk v risanju; prvi letnik ima sedaj 8 ur elementarnega prostega risanja na teden, tretji letnik pa je dobil 6 ur strokovnega risanja.

Strokovna učiteljica Ivana Förderl je po naročilu naučnega ministerstva obiskovala o velikih počitnicah centralni čipkarski kurz na Dunaji, da je spopolnila svoje znanje v nekaterih tehnikah šivane čipke.

Občinstvo se je tudi v minulem šolskem letu mnogo zanimalo za delovanje zavoda. Povpraševanje po nariskih in predlogah se množi od leta do leta, in učiteljski zbor je bil čestokrat v prijetnem položaji, da je naklanjal razna dela in naročila bivšim učenkam, ki so se posvetile praktičnemu delu. Tudi na cerkvenem polji so došla večja in važna naročila, ki so jih izdelovale učenke in absolventinje pod vodstvom svojih učiteljic. Tako se zaradi vztrajnega delovanja učnih močij neprestano širi krog občinstva, ki se blagohotno zanima za šolo in pospešuje njene namene.

Od privatnih del, ki so jih učne moči v interesu zavoda zvršile v preteklem šolskem letu, naj naštejem nastopna: Ravnatelj g. Ivan Šubic je zrisal razne skice za mnogovrstna dela umetnega vezenja, izdelal več detajlov za objekte, zvršene na šoli, med temi veliko društveno zastavo v zlatem vezenji in je sodeloval pri rekonstruiranju bogatega mašnega plašča. Učitelj risanja, Ig. Zeplichal, je izumil, risal in slikal razne podobe cerkvene in inolične vsebine, dalje je sestavil in zvršil mnogobrojne predloge za pouk v I. letniku in napravil različnih nariskov za umetno vezenje in druge umetne stroke. Strokovna učiteljica Ivana Förderl je zvršila mnogo praktičskih del, na primer dva mašna plašča, dve štoli, dva maniplja, pet velumov, dve burzi, obhajilni plašček, antipendij; na-

dalje razne posvetne objekte, kakor pečne zastore, blazine, mizice, preproge, trakove, pahljače iz čipek i. t. d. Strokovna učiteljica Marija Hlavka je napravila veliko društveno zastavo v zlatem vezenji za mestno gasilno društvo v Idriji. Asistentinja Tereza Wennig je izdelala raznih nariskov za vzorne prtiče ter napravila več praktičkih objektov (preproge za okna, za mize i. t. d.) ter dovršila razna dela v slikanji na porcelan, na pr. kadilno garnituro in dva dekoracijska krožnika.

Koncem šolskega leta so dobile naslednje učenke III. letnika vsled jednoglasnega sklepa učiteljskega zbora odhodna izpričevala: Bunc Amalija, Duller Rozalija, Kos Franciška, Penko Ivana.

Obiskovanje šole je bilo pri rednih učenkah povsem pravilno, kolikor niso prihajale bolezni v poštev. Menj reden je bil obisk pri hospitantijah; te so z zavodom v rahlejši zvezi, in zato jih pač lože zadržavajo hišna opravila. Izid klasifikacije je bil jako ugoden. Izmed vseh učenk sta bili koncem leta samo dve nesposobni za vstop v višji razred. Disciplina je bila v vseh oddelkih povoljna, tako da učiteljski zbor ni imel nikdar prilike, izrehati večjih disciplinarnih kaznij.

V minulem letu je z ravnateljem in veroučiteljem vred poučevalo 7 učnih močij, 4 moške in 3 ženske. Učili so se v dveh oddelkih naslednji predmeti: Elementarno risanje, strokovno risanje, prenašanje vzorov na blago, rezanje oblik, krojno risanje, veronauk, nemški jezik, slovenski jezik, računstvo, knjigovodstvo, umetno vezenje, šivanje čipek.

V umetnem vezenji učile so se tele stvari: Holbeinova tehnika, jednakostranski križasti in pločasti vbod, raznovrstno ozlanje in pramanje, kitasti in čopasti vbod, perzijsko à-journo delo, rudeče vezenje, tamburovanje, jednostavno belo vezenje, arabska in janinska tehnika, fino belo vezenje, broderie d'Espagne, kineško dvostransko pločasto vezenje, aplikacija, zlato vezenje, japonsko in kineško pločasto vezenje in eventualno druge orijentalne tehnike, izvrševanje raznih del umetnega vezenja, punto tirato (nitkana čipka), punto tagliato (rezana čipka), vzorni prtiči za čipkaste vbode, filigranska čipka, Filet-Guipure, Point-lace. Point-gaze, Reticella-čipka, Filet-antique, izvrševanje raznih šivanih čipkastih del, Point de Venise, Rosalina, izvrševanje raznih šivanih čipkastih del.

Šolo je v začetku šolskega leta obiskovalo 34 učenk in 27 hospitantinj, koncem leta pa 30 učenk in 22 hospitantinj. Kakor je že povedano je bil učni uspeh pri rednih učenkah sploh dovoljen, le pri dveh nepovoljen, 1 mora izpit ponavljati, jedna pa ni bila izprašana. Mej rednimi učenkami bile so 4 Nemke, 30 Slovenk, mej hospitantijami 9 Nemk, 15 Slovenk, 1 Hrvatica in 2 Poljakinji. Največ jih je bilo seveda iz Ljubljane.

Šolsko leto 1893/94 se prične 18. septembra 1893. leta s sv. opravilom,

Deklice, ki hočejo na novo ustopiti kot redne učenke, naj se v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnika

predstavijo v ravnateljevi pisarni ter prineso s seboj dokaze, da so ugodno dovršile ljudsko šolo in da imajo vsaj 14 let. Učenke, ki so že doslej obiskovale to šolo, naj se tudi zglase dne 16. septembra z izpričevalom minulega šolskega leta. Izvanredne učenke (hospitantinje) se vzprejemajo istotako dne 16. septembra, a tudi med šolskim letom, v kolikor to dopuščajo prostori in druge razmere.

Obrtnijske raznoterosti.

Pisanje na steklenice. Navadno pišejo na steklenice s pisalnim demantom, ki pa večkrat pregloboko vreže. Boljši je arkanzaški oljni ali misisipski kamen. Piše naj se s 4 cm dolgim in 5 mm debelim kosom na steklenico, pri čemer naj se nekoliko pritiska.

Kako se odstrani stara pisava od hektografne mase. S brezbarveno cunjjo prevleci hektografno maso s tekočino iz 90 delov vode in 10 delov navadne solne kisline. Če je površina postala negladka, vlije naj se nanjo alkohola in zažge. Ko se ogladi, se masa more zopet rabiti. Nekateri priporočajo namesto solne kisline jesih z vodo ali zredčeno jeshove kisline.

Hitro se strdujočo litno maso za pozlatenje si je dal patentovati W. Reising v Monakovem. Ta masa je iz mavca, krede in lima. V sedmih urah se toliko strdi, da se lahko vzame iz kalupa. Hitreje se pa strdi, če se pridene žveplenokislega kalija, dvojnožveplenokislega kalija ali ogljenčevokislega kalija. Posebno se pa tudi hitro strdi, če se pridene kromovega galuna. Tudi se hitreje strdi, ako se kalup znotraj obda s platnom ali tančico, katera je napojena z raztopljinami imenovanih solij. To je posebno zaradi tega dobro, ker površja ne prešinejo soli, kar je važno za pozlačenje.

Predolga molža brejih krav.

Mnogi kmetovalci mislijo, da se breja krava sme tako dolgo molzti, kakor ima mleko in hvalijo tako kravo, ki dolgo molze. Nekateri krave molzejo skoro tako dolgo, da imajo tele. Kmetje pa ne vedo, da je tele slabo, če kravo predolgo molze in da ima po oteljenji potem veliko manj mleka. Kmetovalec, ki svoje breje krave pusti predolgo molzti je naposled le sam na zgubi. Seveda bodo nekateri ugovarjali, da se tej škodi, ki je pro-uzroča predolga molža, s tem odpomore, da se kravi dobro poklada. Skušnje umnih kmetovalcev so pokazale, da temu ni tako, da se škoda tudi najboljšim pokladanjem popraviti ne da.

Dva mesca ali pa vsaj šest tednov, predno ima krava tele, naj se preneha z molžo, da se kravi vime opoči, da bode pozneje bolje molzla. Seveda večino krav zgubi mleko samo od sebe in pri tem pač ni treba še posebno naročati, da naj se z molžo preneha. Dobe se pa krave, ki mleka ne zgube in je včasih celo trud, kako jim mleko uničiti. Nakrat z molžo prenehati ne smemo, ker potem bi kravo mleko tiščalo in bi še zbolela. Takim kravam